

**Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság
Fegyelmi Tanácsa**

Ügyszám: 2016. F. 168/19.

A Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa a [...] által képviselt [...] budapesti ügyvéd ellen folyamatban lévő fegyelmi eljárásban nem nyilvános tárgyaláson, zárt ülésben meghozta és kihirdette az alábbi

fegyelmi határozatot:

A Fegyelmi Tanács megállapítja, hogy

eljárás alá vont ügyvéd

23 rb. szándékos fegyelmi vétséget követett el, ezért

300.000,- Ft azaz háromszázezer forint pénzbírság fegyelmi büntetéssel sújítja.

I n d o k o l á s :

A bejelentés:

A [...] kelt átirattal tájékoztatta a Budapesti Ügyvédi Kamarát arról, hogy a [...].bü. szám alatt folyó büntetőeljárásban gyanúsítottként hallgatta ki az eljárás alá vont ügyvédet 23. rb., a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 274. § (1) bekezdésébe ütköző és az (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő közokirat-hamisítás büntettének gyanúja miatt.

Az ügyben a [...] Járásbíróság ítéletével bűnösnek mondta ki az eljárás alá vont ügyvédet 23 rb. társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntettében (2012. évi C. tv. Btk. 342. § (1) bekezdés c) pontja szerint), ezért vele szemben halmazati büntetésül 450 napi pénzbüntetést szabott ki, egy napi tétel összegét 1500 (ezeröttszáz) forintban állapítva meg. Az ítélet a meghozatala napján emelkedett jogerőre.

Megállapított tényállás

[...] összesen 41 gazdasági társaságnak lett tagja, illetve ügyvezetője anélkül, hogy a társaságok bármelyikét is működtetni akarta volna. [...] a gazdasági társaságokat rossz anyagi helyzete miatt más személyek közbenjárásával, a cégek átvételéért ígért és átadott pénzüsszegek fejében vette a nevére, azonban a gazdasági társaságokat működtetni soha nem is akarta és ténylegesen nem is működtette. A cégátruházásra 23 esetben az eljárás alá vont ügyvéd ügyvédi irodájában, a közreműködésével került sor. Az eljárás alá vont ügyvéd a cégátruházások fiktív voltáról tudomással bírt. [...] a gazdasági társaságok átvételéért minden esetben 50.000-150.000,- Ft összeget kapott, a cégátruházáshoz szükséges iratok elkészítése után a közreműködők, vagy a cégek tulajdonosai részéről. A gazdasági társaságok a bejegyzett új székhelyeken soha nem működtek, a cégtáblák kihelyezésére nem került sor, ezért az új székhelyek valamennyi cég esetében valótlan adatnak minősültek.

[...] és eljárás alá vont ügyvéd ezen magatartásukkal közreműködtek abban, hogy a cég székhelye és ügyvezetője tekintetében valótlan adatok kerüljenek a közhiteles cégnyilvántartásba.

Az eljárás alá vont ügyvéd védekezése:

Eljárás alá vont ügyvéd vitatta a felelősségét, állította, hogy az ügyletek esetleges fiktív voltáról nem volt tudomása, továbbá álláspontja szerint a cselekmény büntetethetősége elévült. Az eljárás során részletesen ismertette a büntetőeljárás során történt eljárási cselekményeket, továbbá kitért arra, hogy milyen „alkufolyamat” lezajlását követően zárult végül a büntetőeljárás azzal az eredménnyel, hogy a 2018. július 1. napján hatályba lépett új büntetőeljárás törvény által lehetővé tett körben, az általa megtett „beismerést” követően, az ügyészi indítványnál lényegesen enyhébben megállapított joghátrányt tartalmazó elsőfokú ítélet végül jogerőre emelkedett.

Beadványa mellékleteként, az abban írtak igazolására számos, a büntetőeljárás során keletkezett okiratot csatolt, illetve továbbra is arra hivatkozott, hogy nem tudott az ügyletek fiktív voltáról, a közokirat hamisítás vétségében legfeljebb hanyag gondatlanság terheli, mivel ügyvédként talán körültekintőbben is eljárhatott volna. A fegyelmi tárgyaláson az eljárás alá vont ügyvéd fegyelmi felelősségét elismerte annyiban, hogy gondatlanul járt el. Az ügyvel kapcsolatban előadta, hogy megkereste őt [...], az ügy későbbi I. r. vádlottja azzal, hogy cégeket szeretne vásárolni, főként olyanokat, amelyekben van valamilyen eszköz. Ez a személy azt állította, hogy külföldről jött haza, e-mail formájában közölt adatokat, normálisan viselkedett. Eljárás alá vont ügyvéd elmondta, hogy őt különösebben nem érdekelte, hogy mihez akar kezdeni ezekkel a cégekkel, az ügyfél pedig mindig rendben fizetett. Eljárás alá vont ügyvéd az aláírás körülményeivel kapcsolatban előadta, hogy mivel évekig úgy dolgozott, hogy ingázott [...] és Budapest között, sokszor ő kérte, hogy egy nap legyen több cégügylet, olyan napon, amikor éppen ráért. Elmondta, hogy a büntetőeljárásban első körben nem tett vallomást, csupán megpanaszolta a gyanúsítást és hivatkozott a büntethetőség elévülésére. Elmondta azt is, hogy az ügyvédi titok ugyan nem kötötte, mégis tekintettel volt a többi terheltre, akik szintén nem tettek vallomást, ezért maradt csendben az eljárás során, szolidáris volt velük. Előadta, hogy a büntetőeljárás végül egy néma tárgyalás volt, csak annyit kellett mondania, hogy elfogadja a vádiratban foglaltakat. Eljárás alá vont ügyvéd elmondta azt is, hogy nem volt a cégügyletek intézésénél semmilyen különös körülmény, amire felfigyelt volna. Elmondta, hogy úgy gondolta, azért volt ilyen sok cégügylet az ügyfélnek, mert eladott és vett is, az eszközöket értékesítette, külföldi befektetőknek ezek kelhettek. Elmondta azt is, hogy ezeknek az ügyleteknek már nem nézett utána. A tárgyaláson elmondta azt is, hogy az üzletrészek vételáráról a felek a szerződéskötés során úgy nyilatkoztak, hogy azt már korábban rendezték.

Az eljárás alá vont ügyvéd meghatalmazott jogi képviselője hivatkozott arra, hogy az eljárás alá vont ügyvéd cselekménye elévült, ugyanis az Üttv. 112. § (3) bekezdése alapján a bűncselekmény törvényi tényállását megvalósító fegyelmi vétség a bűncselekmény büntethetőségének elévülésével egyidejűleg évül el. Eljárás alá vont ügyvéd meghatalmazott jogi képviselőjének álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéddel szemben a nyomozás elrendelése, és a gyanúsítás közlése között nem fogantatosítottak olyan eljárási cselekményt, amely az elévülést megszakította volna, ezért a gyanúsítás közlésére már az eljárás alá vont ügyvédre kedvezőbb rendelkezéseket tartalmazó és ezért alkalmazandó 1978. évi IV. törvény (rég. Btk.) szerinti 3 éves elévülési időn túl került sor.

Végindítvány

A fegyelmi biztos indítványozta, hogy a fegyelmi tanács a tényállást a büntetőbíróóság által meghozott jogerős ítélettel egyezően állapítsa meg, és ennek megfelelően rögzítse határozatában, hogy az eljárás alá vont ügyvéd összesen 23 alkalommal szerkesztett cégokiratokat és nyújtotta be azokat az illetékes cégbíróasághoz úgy, hogy a cégátruházások fiktív voltáról tudomással bírt. Ezzel az eljárás alá vont ügyvéd elkövette az 1998. évi XI. tv. 37. § a) pontjában foglalt fegyelmi vétséget. Fegyelmi biztos előadta, hogy az ítéletben rögzítetteknek megfelelően az ott rögzített 23 rb. társtettesként elkövetett közokirat hamisítás miatt szükséges a fegyelmi eljárásban is megállapítani az eljárás alá vont ügyvéd felelősségét. A fegyelmi biztos álláspontja szerint az eljárás alá vont ügyvéd megsértette az elkövetéskor hatályos Üt. 3. § (3) bekezdésében foglaltakat és az Ügyvédi Etikai Szabályzat 3/2. pontját, melyek kimondják, hogy ügyvéd nem működhet közre jogszabályba ütköző, vagy annak megkerülésére szolgáló ügylet megkötésénél. Fegyelmi büntetésként pénzbírság kiszabását indítványozta, és kérte, hogy a fegyelmi tanács kötelezze az eljárás alá vont ügyvédet a felmerült költségek viselésére is. Enyhítő körülményként kérte értékelni, hogy a büntető bíróság már alkalmazott hátrányos jogkövetkezményeket az eljárás alá vont ügyvéddel szemben, továbbá az időmúlást és az eljárás alá vont ügyvéd több évtizedes büntetlen kamarai előéletét. Súlyosító körülményként kérte értékelni az elkövetett fegyelmi vétségek rendbeliségét.

A Fegyelmi Tanács döntése és jogi indokai

A több időpontban hatályosuló, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvénynek (Üttv.) a fegyelmi felelősség megítélése alapjául szolgáló anyagi jogi rendelkezései 2018. január 1. napján léptek hatályba. A jelen fegyelmi eljárás folyamatban léte alatt, 2018. december 22-én hatályba lépett a fegyelmi eljárásról szóló 20/2018. (XI. 26.) MÜK Szabályzat (FESZ) 1.4. pontja értelmében a fegyelmi felelősség elbírálására – jogszabály, vagy szabályzat eltérő rendelkezése hiányában – a fegyelmi vétség elkövetése idején hatályban lévő rendelkezéseket kell alkalmazni.

A FESZ 42.2. pontja alapján pedig e szabályzat rendelkezéseit a 2019. január 1-jét követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.

Az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló jelenleg hatályos 6/2018. (III.26.) MÜK Szabályzat 14.1. és 14.5. pontja szerint a Szabályzat a MÜK honlapján történő közzétételt követő második hónap első napján lép hatályba (vagyis 2018. május 1-jén), amellyel egyidejűleg hatályát veszti az ügyvédi hivatás etikai szabályairól szóló 8/1999. (III.22.) MÜK Szabályzat.

A jelen ügyben kifogásolt okiratszerkesztésre és az illetékes cégbíróságok előtti képviselet ellátására 2010. és 2012. között került sor, így az anyagi normák tekintetében az 1998. évi XI. törvény (Üt.) és az ezen időpontban még hatályos, az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló többször módosított 8/1999. (III.22.) MÜK Szabályzat (régii Etikai Szabályzat) rendelkezéseit kell alkalmazni, míg 2019. január 1-jét követően az eljárás lefolytatására az Üttv. és a FESZ eljárásjogi rendelkezései az irányadóak.

A jelen ügyben rendelkezésre álló jogerős bírósági ítéletben rögzített tényállás alapján tényszerűen megállapítható volt, hogy az eljárás alá vont ügyvéd jogszabályba ütköző módon közreműködött abban, hogy a közhiteles cégnyilvántartás adataiba 23 cég tekintetében valótlan adatok kerüljenek be, tekintettel arra, hogy tudomással bír arról, hogy a cégátruházáshoz szükséges okiratok alapjául szolgáló ügylet fiktív voltával minden esetben tisztában volt.

Az Üt. 3. § (3) bekezdése alapján az ügyvéd nem működhet közre, ha az a hivatásával nem egyeztethető össze, így különösen, ha a közreműködését olyan jogügyletbe kéri, amely jogszabályba ütközik, vagy jogszabály megkerülésére irányul.

A régi Etikai Szabályzat 3/2. pontja ezzel egyező rendelkezést tartalmaz.

Az eljárás alá vont ügyvéd és jogi képviselője védekezésére tekintettel a fegyelmi tanácsnak két egymással szorosan összefüggő kérdésben kellett állást foglalnia, egyrészt, hogy köti-e egy jogerős büntetőbírósági ítélet a fegyelmi tanácsot, és ha igen, akkor mennyiben, továbbá, hogy egy jogerős bírósági ítélettel szemben megállapíthatja-e a fegyelmi tanács, hogy az egyben bűncselekményt is megvalósító fegyelmi vétség büntetethetősége elévült, azaz, hogy az eljárás alá vont ügyvéd nem követett el sem fegyelmi vétséget, sem bűncselekményt. Kizárólag abban az esetben vizsgálhatta volna ugyanis az elévülés kérdését a fegyelmi tanács, ha arra vagy a fegyelmi eljárásban - a büntetőeljárástól függetlenül - került volna sor, vagy ha azt állapította volna meg, hogy ebben a kérdésben a jogerős ítélethez nincs kötve.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-a általános szabályként rögzíti, hogy a bíróság határozata mindenkire kötelező, ideértve azt is, ha a bíróság valamely ügyben hatáskörét vagy ennek hiányát állapítja meg.

Ezen általános szabályhoz képest sem az Üt. sem az Üttv. rendelkezése nem enged kivételt, melyből következően a fegyelmi eljárásban eljáró tanácsnak nincs lehetősége a bíróság jogerős ítéletét felülbírálni és az abban rögzítettektől eltérően olyan megállapítást tenni, hogy az eljárás alá vont ügyvéd büntetethetősége a terhére rótt cselekmények tekintetében elévült, ezért nem valósított meg sem bűncselekményt, sem pedig fegyelmi vétséget. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés értelmében a fegyelmi tanács a jogerős büntetőbírósági ítéletben megállapított tényálláshoz kötve van, és nem állapíthatja meg azt, hogy az abban rögzített bűncselekményt az eljárás alá vont ügyvéd nem követte el. Abban az esetben pedig, ha a bűncselekményt az eljárás alá vont ügyvéd elkövette, magatartása egyben fegyelmi vétségnek is minősül. Mindezekre tekintettel – figyelemmel a jogerős büntetőbírósági ítéletre – nem volt lehetősége a fegyelmi tanácsnak arra, hogy vizsgálja azt a kérdést, hogy a büntetethetőség elévülése a büntetőeljárás során bekövetkezhetett-e, hiszen ebben az esetben a jogerős büntetőbírói marasztalásra sem kerülhetett volna sor, azzal ellentétesen pedig a fegyelmi tanács nem foglalhatott állást. Arra nézve pedig, hogy a fegyelmi eljárás folyamatban léte alatt következett volna be az elévülés, az eljárás alá vont ügyvéd sem hivatkozott, ennek lehetősége pedig fel sem merülhetett, lévén, hogy ez eljárás felfüggesztésének időtartama az elévülési időbe nem számít bele.

Ehelyütt csupán utal arra a fegyelmi tanács, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján, még abban az esetben sem lett volna lehetősége az elévülés kérdését vizsgálni, ha nem lett volna kötve a büntetőbíróság ítéletéhez, figyelemmel arra, hogy a teljes büntetőbírósági iratanyag nem állt rendelkezésére.

Az állandó, és következetes büntetőbírói gyakorlat szerint pedig nem csupán a terhelttel szemben foganatosított eljárás cselekmények szakítják meg az elévülést, hanem mindazon, az ügy előbbre vitelét célzó, tehát érdemi eljárás cselekmények is, amelyek ténybeli alapja azonos az utóbb vád tárgyává tett cselekmény ténybeli alapjával. Tehát ha történtek az elévülési időn belül olyan eljárás nyomozati cselekmények, melyek az alapul szolgáló jogügyletek fiktív voltának, vagy a tényállás megállapítása szempontjából releváns más körülménynek a felderítésére irányultak, azok akkor is megszakíthatják az elévülést, ha azok foganatosítására nem a terhelt közreműködésével kerül sor.

A fegyelmi tanács erre tekintettel nem fogadta el sem az elévülésre, sem a büntető ügyben megállapított tényállástól történő eltérés megengedhetőségére történő eljárás alá vont ügyvédi hivatkozást, és tekintettel arra, hogy a megállapított büncselekmény szándékos büncselekmény, így e körben sem volt lehetősége a fegyelmi tanácsnak ettől eltérően állást foglalni, és gondatlan elkövetést megállapítani.

A cselekmény elkövetésekor hatályos 1998. évi XI. törvény (Üt.) 37. § a) pontja alapján fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd, aki az ügyvédi tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, illetve az etikai szabályzatban meghatározott köteleességét vétkesen megszegi. Az eljárás megindulásakor már hatályba lépett, az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) 107. § a) pontja lényegében azonos módon határozza meg a fegyelmi vétség fogalmát.

Az eljárás alá vont ügyvéd azzal, hogy tisztában volt az alapul szolgáló céges jogügyletek fiktív voltával, 23 cég tekintetében közreműködött abban, hogy valótlan adatok kerüljenek be a cégbíróságok által vezetett közhiteles cégnyilvántartásba, megszegte az Üt., és a régi Etikai Szabályzat idézett rendelkezéseit, mellyel az érintett cégek számára igazodóan 23 rendbeli szándékos fegyelmi vétséget követett el, mivel a tevékenységi szabályokkal tisztában volt, de a cselekménye, illetve a magatartása következményeibe belenyugodott.

A fegyelmi tanács enyhítő körülményként értékelte, hogy az eljárás alá vont ügyvéd végső soron a felelősségére is kiterjedő elismerő nyilatkozatot tett, enyhítő körülményként értékelte továbbá a FESZ 26.4. c)-e) pontjaiban is felsorolt egyéb körülményeket, a cselekmény elkövetése óta bekövetkezett rendkívül jelentős, az elévülési időt többszörösen meghaladó időmúlást, illetve, hogy a fegyelmi vétségnek minősülő magatartás miatt az eljárás alá vont ügyvéddel szemben más jogkövetkezményt is alkalmaztak. Rendkívül nyomatékos enyhítő körülményként vette figyelembe a fegyelmi tanács, hogy az eljárás alá vont ügyvéd több évtizede kifogástalanul folytatja ügyvédi tevékenységét, vele szemben fegyelmi eljárás még csak nem is indult. Mindezen körülmények alapján az eljárás alá vont ügyvéd személyében nem egy, a hivatásrendi normákat hanyagul kezelő, a szabályokkal sorozatosan összeütközésbe kerülő ügyvéd életútja rajzolódott ki a fegyelmi tanács előtt.

A fegyelmi tanács súlyosító körülményként értékelte a cselekmény rendbeliségét, valamint azt a körülményt, hogy az okiratszerkesztés, ellenjegyzés, mint rendszeresen és ellenérték fejében végzett tevékenység az ügyvédség monopóliuma, közbizalmi jelentőségű tevékenység, ezért alapvető, össz-ügyvédi érdek, hogy ez a bizalom ne csorbuljon, hiszen az egyben veszélyezteti az ügyvédi ellenjegyzés létjogosultságát is. Az eljárás alá vont ügyvéd a jogerős büntető ítélet szerint ezen bizalmi elv ellen vétett, amelynek megőrzése és tiszteletben tartása nélkülözhetetlen a tisztességes ügyvédi tevékenységhez.

A hivatkozott büntetékiszabási körülmények alapján elegendőnek tartotta a fegyelmi tanács az Üttv. 108. § b) pontja alapján pénzbírság fegyelmi büntetés alkalmazását, és annak a rendelkező részben megállapított összegét látta megfelelőnek és az elkövetett fegyelmi vétség tárgyi súlyával arányban állónak. A fegyelmi büntetés kiszabásánál a fegyelmi tanács figyelembe vette az eljárás alá vont ügyvéd személyi körülményeit és jövedelmi viszonyait is, és az elkövetett fegyelmi vétség súlyával arányban álló összegben kiszabott, a középmértéket meg nem haladó összegű pénzbírság megfizetésére kötelezte.

Miután az eljárás alá vont ügyvéd felelőssége megállapításra került, a fegyelmi tanács az Üttv. 142. § (2) bekezdése alapján kötelezte az eljárás alá vont ügyvédet az eddigi eljárással felmerült átalányköltség viselésére.

A határozat elleni jogorvoslat lehetőségét az Üttv. 135. §-a biztosítja.

A Fegyelmi Tanács határozata 2019. április 28. napján jogerős.

(Budapesti Regionális Fegyelmi Bizottság Fegyelmi Tanácsa – 2016. F. 168.)